

**COME
RES**

*Advancing Renewable
Energy Communities*

Bevorderen van hernieuwbare energiegemeenschappen in Europa

**Betaalbare energie.
Lokaal eigenschap. Veerkracht.**

www.come-res.eu

Titel →

Bevorderen van hernieuwbare energiegemeenschappen in Europa: Betaalbare energie. Lokaal eigenaarschap. Veerkracht.

Gebruiksvoorwaarden →

Deze publicatie is geproduceerd als onderdeel van het COME RES-project en is gelicenseerd onder Creative Common Attribution 4.0. International (CC BY-ND 4.0).

Datum van publicatie →

Januari 2023

Auteur →

→ Arthur Hinsch (ICLEI Europe)

Co-auteurs →

→ Dr. Maria Rosaria Di Nucci (FUB)
→ Michael Krug (FUB)
→ Carsten Rothballer (ICLEI Europe)
→ Lucy Russell (ICLEI Europe)

Vertalers →

→ Erika Meynaerts en Rien de Bont

Gebaseerd op projectrapporten die binnen het COME RES-project door alle partners geproduceerd zijn.

Ontwerp en lay-out →

unger+ kreative strategien GmbH
www.ungerplus.de

Over het project →

COME RES is een Horizon2020 project dat tot doel heeft om het aandeel hernieuwbare energie in de elektriciteitssector te vergroten. Daartoe richt het project zich op het bevorderen van hernieuwbare energiegemeenschappen in negen Europese landen door te leren van regio's met een vergevorderde ontwikkeling van gemeenschapsenergie en steun te verlenen aan doelregio's met het potentieel om energiegemeenschappen verder te ontwikkelen.

Meer informatie →

www.come-res.eu

Foto's →

→ Gyuszkó / Dreamstime (1)
→ Benjamin Haas / Dreamstime (2)
→ Eduard Zayonchkovski / Dreamstime (4)
→ Yuri Arcurs / Dreamstime (9)
→ Martin Bergsma / Dreamstime (11)
→ Dr. Maria Rosaria Di Nucci (13)
→ Temistocle Lucarelli / Dreamstime (17)
→ Dezzor / Dreamstime (18)
→ Croma Store (21)
→ Rtbilder / Dreamstime (23)
→ Richard Billingham / Dreamstime (24)

Inhoud

Voorwoord

PAGINA → 4

De kracht van de gemeenschap in tijden van energiecrisis

PAGINA → 6

Nu meer dan ooit: Maak hernieuwbare energiegemeenschappen mogelijk!

PAGINA → 8

Beste praktijken in heel Europa. Wat kan worden overgedragen?

PAGINA → 12

Kansen en knelpunten voor de financiering van hernieuwbare energiegemeenschappen

PAGINA → 14

Lokale/regionale overheden en hernieuwbare energiegemeenschappen – een droomteam

PAGINA → 16

De One-Stop-Oplossing voor alles wat met gemeenschapsenergie te maken heeft: het Community Energy Platform

PAGINA → 20

Vooruitzichten

PAGINA → 22

Nuttige bronnen

PAGINA → 22

Voorwoord

Hernieuwbare energiegemeenschappen (HEG) kunnen een belangrijke rol spelen in de overgang naar een koolstofarme samenleving door het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de energiemix te vergroten, maar ook door flexibiliteit te bieden door vraag en aanbod van energie op lokaal niveau in evenwicht te brengen, de kosten te verlagen en lokale toegevoegde waarde te creëren. In overeenstemming met veel onderzoek naar de sociale aanvaarding van hernieuwbare energie heeft COME RES benadrukt dat lokaal eigenaarschap en lokale voordelen belangrijke dimensies zijn voor sociale aanvaarding, aangezien zij vertrouwen wekken en invloed uitoefenen op processen. Gemeenschapsenergie – en met name HEG's – vormen dus een vruchtbaar terrein voor een bottom-up transformatie van het energiesysteem en leveren een belangrijke bijdrage aan de decentralisatie van het energiesysteem.

In de loop van het COME RES-project hebben 16 partners uit België, Duitsland, Italië, Letland, Nederland, Noorwegen, Polen, Portugal en Spanje een analyse gemaakt van belemmeringen, drijfveren, potentiële, goede praktijken, bedrijfsmodellen en overdrachtsmogelijkheden, alsook beleidsontwikkelingen, met als uiteindelijk doel de mainstreaming van HEG's te vergemakkelijken en de implementatie van een zogenaamd faciliterend kader te ondersteunen.

De bepalingen ter stimulering van HEG's in de herziening van de Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED II) verplichten alle lidstaten tot het mainstreamen van gemeenschapsenergie door het creëren van faciliterende kaders voor HEG's. Dit is een enorme drijfveer, maar de complexiteit van de regelgeving met betrekking tot gemeenschapsenergie is niet gemakkelijk te beheersen. Met de hulp van de stakeholder desks die in alle negen landen werden opgezet, bestaande uit de projectpartners en betrokken energiegemeenschappen, coöperaties, gemeenten, verenigingen, overheidsinstanties, markt- en beleidsactoren, heeft COME RES de kritieke barrières voor HEG's onder de loep genomen. Dit werd aangevuld met een uitgebreide analyse van de huidige status van de omzetting van de RED II en met beleidsaanbevelingen voor EU-, nationale en regionale beleidsmakers.

Een bijzonderheid van ons project is de specifieke focus op een aantal doelregio's in de negen landen, waar gemeenschapsenergie het potentieel heeft om

verder ontwikkeld te worden, en op modelregio's, waar gemeenschapsenergie zich in een verder gevorderd stadium van ontwikkeling bevindt. In de afgelopen dertig maanden heeft COME RES de politieke, administratieve, juridische, sociaal-economische, ruimtelijke en milieukennissen geanalyseerd, alsook de redenen voor de relatief trage ontplooiing van HEG's in deze doelregio's. Aanpassingen in plannings- en participatiepraktijken en eigendomsmodellen vergen tijd. Lokale autoriteiten hebben vaak te maken met tijds-, informatie- en personeelsbeperkingen. In COME RES hebben we over dit alles nagedacht, overdraagbare beste praktijken geselecteerd, vier routekaarten voor overdracht en vier actieplannen uitgewerkt, beleidslessen getrokken en aanbevelingen geformuleerd, ook op regionaal niveau.

Deze publicatie zet in de verf hoe de COME RES-landen kunnen rekenen op een schat aan ervaringen en innovatieve oplossingen op lokaal en regionaal niveau en hoe bepaalde elementen gemakkelijk kunnen worden aangepast aan een andere context en elders kunnen worden overgedragen en zo kunnen bijdragen tot een veerkrachtiger en inclusiever energiesysteem. Wij laten zien waarom HEG's belangrijke instrumenten zijn ter ondersteuning van de diepgaande transformatie van de economie en de samenleving om klimaatneutraliteit te bereiken, op een manier die zowel rekening houdt met nationale omstandigheden als met sociale rechtvaardigheid. Door lokaal eigenaarschap, collectief zelfverbruik en het delen van energie blijken HEG's effectief te zijn in het verlagen van de energiekosten en tegelijkertijd het draagvlak voor hernieuwbare energie infrastructuur te vergroten. Dit is wat we bedoelen met "het verbinden van langetermijnvisies met kortetermijnacties" – een slogan die we voor COME RES hebben gekozen.

Ik nodig de lezers, en in het bijzonder beleidsmakers, energiegemeenschappen, verenigingen, energieagentschappen, overheidsinstanties, marktactoren en geïnteresseerde burgers, uit om zich te laten inspireren door de oplossingen die hier gepresenteerd worden en na te denken over de manier waarop HEG's synoniem kunnen worden met lokale waardecreatie en kunnen worden bevorderd zodat participatieve en inclusieve planningsprocedures versterkt worden.

Dr. Maria Rosaria Di Nucci
COME RES Coördinator
 Research Center for Sustainability
 Freie Universität Berlin

De kracht van de gemeenschap in tijden van energiecrisis

Burgers in Europa en elders worden geconfronteerd met ongekende energieprijzen. Velen worstelen om de eindjes aan elkaar te knopen, terwijl een aanzienlijk aantal spelers op de energiemarkt in 2022 recordwinsten heeft geboekt op de rug van de eindverbruikers.

Tegelijkertijd hebben regeringen, op verschillende niveaus, geprobeerd om meerdere crisissen te beheersen door kortetermijnmaatregelen te nemen om de energiekosten voor huishoudens en KMO's te verlagen.

Hoewel deze maatregelen noodzakelijk waren en zijn, bieden zij slechts tijdelijke verlichting en zijn zij niet geschikt voor de lange termijn. De huidige crisis toont aan dat het absoluut noodzakelijk is om zich te richten op een gedecentraliseerd energiemodel, gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen, opslag en slimme netten waarbij de consument een actieve rol speelt in het energiesysteem. Dit model is niet alleen ecologisch, maar ook economisch en sociaal duurzaam. Maar paradoxaal genoeg komen de negatieve effecten van een energiecrisis vooral binnen lokale gemeenschappen tot uiting.

Nooit eerder was het zo overduidelijk dat lokaal georiënteerde energiemodellen beter geschikt zijn om de burgers op een eerlijke en transparante manier van energie te voorzien. Omdat zij minder afhankelijk zijn van de volatiliteit van de Europese energiemarkt, kunnen lokale energieoplossingen hernieuwbare energie leveren aan eindgebruikers tegen

kostprijs, en diensten leveren die beter zijn afgestemd op de behoeften en specifieke kenmerken van de lokale realiteit.

Deze modellen zijn namelijk geworteld in de lokale gemeenschap. HEG's zijn een beproefde methode voor een rechtvaardige en inclusieve energietransitie. Door lokaal eigenaarschap, collectieve zelfconsumptie en het delen van energie blijken hernieuwbare energiegemeenschappen effectief te zijn in het verlagen van de energiekosten en het vergroten van het draagvlak voor hernieuwbare energie infrastructuur. De motieven om een energiegemeenschap op te richten verschillen, maar bijna altijd is er een inherent verband tussen het lokale gevoel van plaats en gemeenschap en de wens om het energiesysteem "terug te winnen" of in eigendom te nemen. Dit omvat ook het verlagen van de energierekening voor kwetsbare leden van de gemeenschap zonder hen oplossingen van bovenaf op te leggen. De intrinsieke democratische en non-profit oriëntatie van HEG's maakt dergelijke oplossingen mogelijk.

In deze brochure zullen we een schat aan ervaringen uit de COME RES-landen presenteren en innovatieve oplossingen voor de bevordering van HEG's "in de kijker" zetten.

IN DE KIJKER

Grenzland Pool

Grenzland Pool is een pool van gemeenschapsenergieprojecten in Noord-Friesland, Duitsland, waaronder vijf gemeenschappelijke windmolenparken, zonneparken, groene waterstofprojecten en andere gemeenschapsprojecten. Als één van de vijf gemeenschappelijke windparken is het Grenzstrom Vindtved-park een product van de lokale gemeenschappen, met name de gemeenteraden en de inspanningen van de boeren. De exploitatiemaatschappij verstrekt voordelen in natura aan lokale gemeenschappen, sociale verenigingen en initiatieven. Er is een stichting opgericht om sociale doeleinden en energiebesparende maatregelen ter plaatse te ondersteunen. Speciale aandacht gaat uit naar het verstrekken van voordelen aan kwetsbare huishoudens die niet rechtstreeks kunnen deelnemen, bijvoorbeeld vanwege financiële beperkingen. Het windmolenpark heeft geïnvesteerd in de ontwikkeling van een lokaal breedbandnetwerk en verstrekt regelmatig donaties aan lokale en regionale sociale organisaties, voor kinderfestivals, de brandweer enz.

IN DE KIJKER

Agra do Amial

Deze HEG in Porto, Portugal, wordt speciaal ontwikkeld binnen een sociale woonwijk met gerichte activiteiten om de participatie van de 181 gezinnen te bevorderen. Om energiearmoede tegen te gaan door de energiekosten te verlagen, zal de HEG bestaan uit de opwekking van elektriciteit door middel van PV-panelen die op de daken zijn geïnstalleerd. Naast opslagunits zal de HEG ook energiediensten in verband met energie-efficiëntie en vraagrespons aan zijn leden leveren om het gebruik van lokale opwekking te maximaliseren en de deelname van de gemeenschap aan de levering van energiediensten te bevorderen.

IN DE KIJKER

ZuidtrAnt

De hernieuwbare energiecoöperatie ZuidtrAnt in Vlaanderen, België, werd opgericht in 2013 nadat een reeks lokale evenementen in de naburige gemeenten van Antwerpen een groep geëngageerde burgers samenbracht die al betrokken waren bij verschillende initiatieven om de duurzaamheid van hun gemeenschap te verbeteren (bv. repaircafés, klimaat-evenementen, informatie-evenement enz.). Naast de productie van lokale hernieuwbare elektriciteit creëert de coöperatie lokale meerwaarde door burgers te "ontzorgen" via de organisatie van de gezamenlijke aankoop van zonnepanelen, thuisbatterijen, energiebesparingsadvies en renovatiebegeleiding. ZuidtrAnt werkt ook actief samen met welzijnscentra, sociale huisvestingsmaatschappijen en andere non-profit organisaties die zich inzetten voor mensen in nood.

HEG's zijn een uitstekend middel om het energiesysteem veerkrachtiger te maken door de lokale voorzieningszekerheid te vergroten en de burgers in te dekken tegen hoge energieprijzen.

Bovendien zijn HEG's geschikte instrumenten om de burgers te beschermen tegen de volatiliteit van de elektriciteitsmarkt. Tegelijkertijd heeft de COME RES-evaluatie van het potentieel

voor HEG's in de doelregio's meer licht geworpen op wat nodig is. Hoewel er over het algemeen een groot potentieel is voor eigen inbreng van de burger in de COME RES-regio's, kunnen de doelstellingen meestal alleen worden bereikt door de directe investeringen aan te vullen met investeringen door lokale KMO's en lokale overheden en andere financieringsbronnen.

Nu meer dan ooit: hernieuwbare energiegemeenschappen mogelijk maken

Gemeenschapsenergie initiatieven hebben een lange staat van dienst als het gaat om het werken binnen een regelgevend kader en markten die hun specifieke werkingomstandigheden onvoldoende weerspiegelen. In dit opzicht is het verhaal van gemeenschapsenergie er in wezen één van aanpassen en experimenteren binnen de beperkingen van een gecentraliseerd energiemodel.

Zoals echter blijkt uit talrijke beste praktijken en discussies binnen de COME RES-stakeholder desks in de 9 landen, zijn passende regelgeving en een specifiek ondersteunend kader van groot belang voor de mainstreaming van hernieuwbare energiebronnen.

Alle EU-lidstaten voeren momenteel kortetermijnmaatregelen in om de last van de hoge energiekosten voor eindverbruikers te verlichten, maar een betere langetermijnoplossing zou zijn om de rol van HEG's, lokale collectieve zelfconsumptie en het delen van energie naar behoren in de energiesystemen te integreren. Deze oplossingen hebben een bewezen staat van dienst wat betreft het verlagen van de energieprijzen voor huishoudens. In het Pakket Schone Energie, de herziening van de Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED II) en de Richtlijn Interne Elektriciteitsmarkt (IEMD) worden de lidstaten opgeroepen een dergelijk faciliterend kader te implementeren. Er wordt vooruitgang geboekt, maar dit proces blijkt moeilijk te zijn en de vooruitgang verschilt van land tot land. Terwijl verschillende COME RES-landen fundamentele veranderingen in het ontwerp van hun energiemarkt doorvoeren om een meer door de burger gestuurde energietransitie mogelijk te maken, heeft slechts een handvol landen een mate van omzetting bereikt die aan de Europese eisen voldoet.

HEG's kunnen meerdere antwoorden bieden op de verschillende huidige energie- en klimaatcrisissen. Zo kunnen HEG's bijdragen tot het stabiliseren van de energiekosten/prijzen en het risico van energiearmoede verminderen, de veerkracht van het systeem en de energiezekerheid versterken, de behoefte aan investeringen in uitbreidingen/versterkingen van het elektriciteitsnet verminderen, lokale toegevoegde waarde en werkgelegenheid creëren, de sociale cohesie en de democratie versterken en het lokale draagvlak voor hernieuwbare energie projecten vergroten.

COMERES heeft in verschillende verslagen (projectrapporten) een uitgebreid overzicht gegeven van de huidige status van de omzetting en beleidsaanbevelingen gedaan aan de

EU en de nationale beleidsmakers. Een compact overzicht is te vinden in de projectrapporten en beleidsbrieven aan het eind van deze publicatie.

In acht EU-lidstaten en in Noorwegen heeft COME RES bijgedragen tot het proces van beleidsformulering voor HEG's op nationaal en regionaal niveau, met name via de stakeholder desks van het project. **De betrokken landen zijn Duitsland, Nederland, Polen, Portugal, Spanje, Letland, België (Vlaanderen), Noorwegen en Italië.** Alle desks hebben met succes beleidsmakers en overheidsinstanties ingeschakeld, zodat politici, ministeries, lokale autoriteiten, beleidsadviesorganisaties, enz. erbij betrokken waren.

Ook is een goed niveau van deelname bereikt van gemeenschapsenergie initiatieven en energiecoöperaties, alsmede van verenigingen en andere belangengroepen. Hoewel niet alle stakeholders vertegenwoordigd waren in alle activiteiten in alle landen, zorgden de betrokkenen voor een diversiteit aan perspectieven en belangen met betrekking tot de implementatie van hernieuwbare energiegemeenschappen.

Alle desks hebben een deel van de agenda's van hun activiteiten gewijd aan de bespreking van de omzetting van RED II in hun respectievelijke landen, waarbij het huidige wettelijke en regelgevende kader voor HEG's werd beoordeeld. Deze besprekingen stelden de projectpartners in staat de recente nationale ontwikkelingen in de implementatie van de bepalingen die van toepassing zijn op initiatieven van energiegemeenschappen te begeleiden en het perspectief van de verschillende belanghebbenden op het lopende omzettingsproces te belichten. De activiteiten binnen de desks waren vooral relevant voor het verstrekken van advies aan beleidsmakers die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van het faciliterend kader voor HEG's. De COME RES "policy labs" fungeerden als een neutraal forum voor het bespreken van de ontwikkeling van een rechtsgrondslag, het creëren van ondersteunende kaders en het in aanmerking nemen van HEG's in steunregelingen.

IN DE KIJKER

Letse stakeholder Desk

In Letland werd het proces van omzetting van de RED II in nationale wetgeving van bij het begin begeleid door de stakeholder desk. Het Ministerie van Economische Zaken was een regelmatige deelnemer aan de bijeenkomsten; de verantwoordelijke ministeriële ambtenaren waren actief betrokken bij een wederzijdse uitwisseling van informatie en informeerden de deelnemers aan de desk regelmatig over de omzetting van het EU-wetgevingspakket "Schone energie voor alle Europeanen" in Letse wetgeving en nodigden hen uit commentaar te leveren op de ontwerp-wetgeving en adviezen te verstrekken. De inspirerende rol van COME RES is officieel erkend in de annotatie van de gewijzigde Letse Energiewet en Wet op de Elektriciteitsmarkt.

IN DE KIJKER

Belgisch-Nederlandse Stakeholder Desk

De Belgisch/Nederlandse desk bracht belanghebbenden uit Vlaanderen (België) en Nederland samen in een grensoverschrijdend forum. Het vergemakkelijkte de netwerkvorming tussen belanghebbenden die anders geen contact met elkaar zouden hebben gehad en bood belanghebbenden uit de betrokken landen een unieke ervaring om een beter beeld te krijgen van hoe de dingen “over de grens” radicaal anders kunnen zijn, terwijl ook werd getoond hoe verschillende landen op dezelfde Europese wetgeving reageren.

IN DE KIJKER

Noorse Stakeholder Desk

De besprekingen in Noorwegen hebben verschillende belangen en soms tegenstrijdige standpunten over HEG's en lokale energieoplossingen in het Noorse energiesysteem aan het licht gebracht. Lokale energieoplossingen (waaronder HEG's) worden gezien als een waardevol en noodzakelijk element in de energietransitie, maar ook als een potentieel ontwrichtend element omdat het een uitdaging vormt voor het huidige gecentraliseerde stroomdistributiesysteem en de verdeling van de netkosten. Voor een adequate ontwikkeling is er voortdurend behoefte aan een dialoog tussen verschillende actoren en besluitvormers om te zorgen voor ondersteunende regelgeving en randvoorwaarden die kansen scheppen voor actoren aan de basis (en dus voordelen voor de gemeenschap) en voor een optimaal systeem voor energiezuikerheid en een eerlijke kostenverdeling.

IN DE KIJKER

Duitse Stakeholder Desk

De Duitse stakeholder desk bestond uit een kerngroep van ongeveer 50 belanghebbenden en een bredere groep van ongeveer 100 belanghebbenden. De stakeholders komen voornamelijk uit de doelregio Thüringen en de modelregio Sleeswijk-Holstein, maar ook uit andere Duitse deelstaten en organisaties op nationaal niveau. Een terugkerend punt in de dialoog met de belanghebbenden was de omzetting van RED II en de bepalingen voor HEG's in Duitsland. Een van de belangrijkste conclusies van de deelnemende verantwoordelijke ministeries van de doel- en modelregio is dat de nog ontbrekende regelgeving inzake energiedelen de Achilleshiel vormt voor de mainstreaming van HEG's in Duitsland en dat doortastende maatregelen noodzakelijk worden geacht.

COME RES heeft vier regionale actieplannen voor de ontwikkeling van HEG's opgesteld waarin concrete acties worden beschreven die moeten/zullen worden ondernomen om in de doelregio's van COME RES een faciliterend kader te creëren. Lastige en langdurige registratie-, vergunnings- en licentieprocedures, maar ook administratieve hindernissen in verband met het opzetten en exploiteren van HEG's blijven een belangrijke belemmering, vooral omdat velen van hen afhankelijk zijn van vrijwilligers.

Maatregelen om deze belemmering aan te pakken zijn onder meer administratieve vereenvoudiging (vooral voor de kleinschalige projecten waarmee HEG's zich vaak bezighouden), informatiesessies met vergunningverlenende instanties om de subsidiabiliteit en het werkterrein van HEG's te verduidelijken, of het volledig uit handen nemen van de HEG's door het verlenen van technische bijstand voor het aanvragen van vergunningen, bedrijfsmodellen, financiële modaliteiten, technische planning en uitvoering, enz.

IN DE KIJKER

Actieplan voor de Regio Norte

Het actieplan voor de Regio Norte in Portugal voorziet in de oprichting van (lokale) procesmanagers die potentiële HEGs gedurende het hele proces – van de concept- tot de operationele fase – begeleiden. Deze personen zouden lokaal, technisch personeel kunnen zijn (van energieagentschappen, plaatselijke autoriteiten) dat ook een rechtstreekse band heeft met de nationale regelgevende instanties en de vergunningverlenende instanties.

IN DE KIJKER

Actieplan voor Małopolska

Het actieplan voor Małopolska in Polen omvat de oprichting van een incubator voor energiegemeenschappen om de haalbaarheid van HEG's te testen vóór de uitvoeringsfase, belastingvrijstellingen voor HEG's en een vlottere toegang voor lokale overheden tot informatie over de netwerkconnectiviteit op hun grondgebied.

IN DE KIJKER

Actieplan voor de Canarische Eilanden

Het actieplan voor de Canarische Eilanden omvat maatregelen ter bevordering van de vereenvoudiging van de administratieve procedures voor projecten voor eigenverbruik en de aanwerving en opleiding van personeel om de invoering van REC's in gemeenteraden en lokale overheden te bespoedigen. Het voorziet ook in maatregelen om een dialoogproces tussen elektriciteitsdistributeurs en overheidsinstanties op gang te brengen.

IN DE KIJKER

Actieplan voor de Apulië regio

Dit actieplan voor de Apulië regio in Italië beschrijft in de verdere verspreiding van de lessen die tijdens het COME RES-overdrachtsproces zijn geleerd, met name wat betreft bedrijfsmodellen. Daarnaast wordt overwogen een instrument te ontwikkelen dat de ontwikkeling van REC's zal ondersteunen door lessen te delen met met andere REC's in de regio en op nationaal niveau.

Goede praktijken in heel Europa. Wat kunnen landen van elkaar leren?

Er is een toenemend aantal door de gemeenschaps gedreven energie-initiatieven in Europa. Maar wat maakt zo'n initiatief tot een beste praktijk, vooral omdat elke REC zich in zijn eigen unieke context bevindt?

COME RES is erin geslaagd de essentie van vele initiatieven te omvatten in 10 goede praktijken. Deze goede praktijken zijn meer algemeen toepasbaar en gedeeltelijk overdraagbaar naar andere regelgevende, sociale en economische omgevingen. Het kijken naar andere ervaringen kan nuttige aanwijzingen opleveren over hoe belemmeringen voor de uitvoering kunnen worden aangepakt en hoe het marktaandeel van duurzame energiebronnen in doelregio's kan worden vergeleken. Een grondige vergelijking van de 10 beste praktijken heeft geleid tot de inzichten dat succesvolle REC-projecten:

- i) **Bouwen op positieve context gebonden factoren** (sociaal/Cultureel, omgeving en politiek)
- ii) **Financiële en organisatorische modellen ontwikkelen die passen bij de lokale context**
- iii) **Steun hebben van overheden**
- iv) **Een zekere mate van openheid en inclusiviteit borgen**
- v) **Bepaalde innovatieve aspecten introduceren die waarde creëren**

Hoewel de combinatie van factoren het project tot een succes (kan) maken, is het duidelijk dat de meeste goede praktijken een of andere vorm van financiële steun van overheden hebben ontvangen die cruciaal was voor hun succes.

Er bestaan geen standaardoplossing voor het ontwikkelen van een succesvolle REC. Elk project is uniek, met unieke uitdagingen en kansen die specifiek zijn aan de lokale context. Ondanks het context-gebonden karakter van elk REC is het mogelijk van elkaar te leren: De bekeken beste praktijken hadden elk specifieke elementen die een zekere universele toepasbaarheid hebben. Binnen het project kwamen deze elementen naar voren zogenaamde "transfer roadmaps", waarin concrete acties worden vastgesteld om elementen van de ene beste praktijk in een andere regio toe te passen. In totaal heeft COME RES de aanzet gegeven voor vier van dit soort overdrachten.

→ Een van de transfer teams bestond uit vertegenwoordigers van de Duitse deelstaat Thüringen, vertegenwoordigers

van de Nederlandse provincies Gelderland en Noord-Brabant. Het doel van dit team was om drie Nederlandse goede praktijken op het gebied van energiegemeenschappen te bezoeken en ervan te leren. Bij een bezoek aan Nederland leerde de groep over het idee van "multifunctionele energietuinen", het burgerwindmolenpark "de Spinder" en de 'community virtual power plant' in Loenen. De Duitse delegatie was van mening dat het Energietuinen-concept in de Thüringse context kan worden overgenomen. Het Energietuinen bestaat uit het opzetten van multifunctionele en biodiverse energieparken voor en met de lokale gemeenschap, die zowel recreatieve als educatieve diensten aanbieden. De opwekking van energie bij deze initiatieven gaat hand in hand met natuur en recreatie en er is een hoge mate van lokaal eigenaarschap van de plaatselijke burgers. De overdracht van dit concept naar Thüringen is veelbelovend en het team besloot tot verschillende concrete acties om de overdracht te vergemakkelijken. Een aantal actiepunten waren de opstelling van een brochure met de kernelementen van de Energietuinen en soortgelijke concepten in Thüringen, gevolgd door de opstelling van criteria voor de identificatie en de keuze van een potentiële locatie voor een Energiethuin.

→ Er is ook een proces in gang gezet om te zoeken of de Ecopower-ervaring relevant is in een andere nationale context. Ecopower is opgericht in Vlaanderen en laat zien hoe een ervaren coöperatie zich kan ontwikkelen en plannen en hoe samenwerking met andere energiegemeenschappen eruit kan zien. Ecopowers model van producent/leverancier, die optreedt als leverancier met vergunning, is ook interessant voor andere regio's. Maar hier komen ook de beperkingen van de nationale kaders naar voren. De Italiaanse wetgeving staat momenteel niet toe dat REC's optreden als energieleveranciers. De geleerde lessen betreft burgerbetrokkenheid en de sterke rol die de gemeente Eeklo speelde bij het opzetten van het succes van Ecopower was echter inspirerend voor de Italiaanse collega's. Er werden dan verschillende acties bedacht over hoe burgers beter te betrekken bij de deelname

→ Het Nederlands-Duitse COME RES transfer team

en hoe gebruik te maken van beschikbare nationale financieringsregelingen om de investering in nieuwe zon-PV-centrales te betalen. Dit is vergelijkbaar met wat werd gedaan tijdens de opstartfase van Ecopower.

→ Er is ook een proces opgestart om de toepasbaarheid van ervaringen met RECs in de Italiaanse stad Magliano Alpi in de context van Letland te onderzoeken. Deze overdracht wordt gepresenteerd in het volgende deel over de financiering.

COME RES heeft niet alleen de aanzet gegeven tot kennisdeling van energiegemeenschappen over nationale grenzen, maar ook tot kennisdeling binnen landen zelf.

→ In Spanje is een transferteam opgericht om de lessen van de COMPTTEM-energiegemeenschapsaanpak naar te delen andere regio's, met name de Canarische Eilanden. COMPTTEM-Enercoop is een energiecoöperatie zonder winstoogmerk met als belangrijkste doel om kortingen op de energierekeningen van de leden te genereren en uiteindelijk het hele dorp Crevillent van 100% hernieuwbare energie te voorzien. De workshops tijdens het bezoek hebben tot actie geïnspireerd en er werd besloten een handleiding op te stellen speciaal voor Spaanse lokale overheden. De inhoud betreft over

hoe zij soortgelijke REC's kunnen promoten. Het "REC as a Service"-model van COMPTTEM was erg nuttig in de Spaanse context.

Deze aanpak zorgt ervoor dat nieuwe leden van de energiegemeenschap geen initiële investering of vooruitbetaling te doen op het moment dat zij toetreden tot de REC. In plaats daarvan wordt de initiële investering gedekt door middel van een lening bij een financiële instelling (bij voorkeur zonder winstoogmerk) naar keuze, geregeld door de coöperatie. Zodra de installatie operationeel is, wordt 50% van de financiële besparingen gebruikt om de lening terug te betalen, terwijl de andere 50% van de financiële besparingen wordt gebruikt voor korting op de elektriciteitsrekening.

De vier casussen lieten zien dat het inderdaad mogelijk om goede praktijken of elementen daarvan te delen binnen/buiten nationale grenzen. Dit laat zien dat er een succesvolle samenwerking die binnen COME RES op gang is gebracht, ook voor na de voltooiing van het project. Op de slotconferentie van het project worden memoranda van overeenstemming (MoU's) ondertekend tussen verschillende belanghebbenden betrokken bij het overdrachtsproces betrokken zijn. Deze MoU's dienen om de voortzetting in de toekomst verder aan te moedigen.

Mogelijkheden en beperkingen in het financieren van Hernieuwbare energiegemeenschappen

Financiering blijft een belangrijke uitdaging (maar ook een kans) voor elke REC. De verkoop van aandelen aan leden(aandelenfinanciering) is de meest bekende aanpak voor hernieuwbare energie-initiatieven. De financieringsmogelijkheden zijn echter veel gevarieerder en kunnen gaan van het verwerven van vreemd vermogen tot het aanbieden van specifieke startfinanciering door nationale/regionale of lokale autoriteiten.

COMERES heeft daarom onderzocht in hoeverre er robuuste ondersteuning- en financieringsmechanismen bestaan en of de bestaande financieringsmechanismen voor hernieuwbare energiebronnen voldoende tegemoetkomen aan de behoeften van REC's.

De gekozen aanpak begon bij na te gaan in hoeverre beproefde REC-bedrijfs- en financiële modellen kunnen worden overgedragen naar een andere regio in een ander land. Hiervoor probeerde COME-RES inzicht te krijgen in de factoren die van invloed zijn op het succes van een model in de ene context. Het algemene wetgevingkader speelt hier ook een rol, aangezien regelgevingsbarrières (bv. inzake energieverdeling en netgebruik/feed-in beperkingen) succesvolle REC-bedrijfsmodellen en financieringsregelingen aanzienlijk belemmeren. Dit geldt ook voor belemmeringen bij de besluitvorming over financiële investeringen.

De conclusie is dat er geen "one fits all"-aanpak bestaat voor de financiering van REC's omdat de randvoorwaarden in de lidstaten simpelweg te verschillend zijn. Hoewel een financieel model op eerste opzicht heel simpel lijkt, vormt het voldoen aan netvergoedingen, concessievergoedingen, elektriciteitsbelastingen en diverse andere heffingen alsmede

fiscale regelgeving in veel regio's een belemmering voor een levensvatbaar project. Soortgelijke overwegingen spelen een rol wanneer men rekening houdt met de door verschillende lidstaten opgelegde nabijheidsbeperkingen die het REC's bemoeilijken om daadwerkelijk kapitaal aan te trekken buiten hun nabije omgeving en om de REC-activiteiten te beperken tot het laagspanningsnet. Kleinschalige REC's zijn vaak aangewezen op vrijwilligerswerk, wat de continuïteit van een project over een langere periode bemoeilijkt. Kosten voor externe expertise of institutionele, juridische kosten voor toezicht kunnen ook een belemmering vormen voor de uitvoering van REC's. Huishoudens met een laag inkomen kunnen vaak niet voldoen aan de hoge investeringskosten en zijn meestal uitgesloten of niet geïnteresseerd om deel te nemen aan REC's, ook al zou het hen kunnen helpen hun energierekening te verlagen. Het zou belangrijk zijn dat lokale gemeenschappen bijstand verlenen en deelnemen aan REC's, maar in veel regio's ontbreekt het nog aan voldoende strategieën om lokale energiegemeenschappen te ondersteunen, hetzij door middel van financiering, promotie- en informatie-initiatieven, opleidingsactiviteiten of de verspreiding van technische ondersteuningsinstrumenten. Er zijn echter uitzonderingen:

IN DE KIJKER

Fondsen voor startkapitaal voor REC's in Nederland in Duitsland

De provincies Zuid-Holland, Utrecht, Limburg en Drenthe hebben een speciaal "ontwikkelingsfonds" opgericht dat startkapitaal en risicokapitaal verstrekt om aanloopkosten te financieren die later worden terugbetaald als de projecten succesvol blijken. Een soortgelijk fonds is opgericht door de deelstaatregering van Sleeswijk-Holstein in Noord-Duitsland. Het 'Citizens Energy Fund' helpt projecten in de plannings- en opstartfase en beperkt de financiële risico's. Dit 'revolving fund' helpt ook om de moeilijkheden te adresseren waarmee lokale initiatieven worden geconfronteerd als gevolg van de onzekerheden van het veiligheidsmodel in het elektriciteitsnet. Geïnspireerd door het voorbeeld van Sleeswijk-Holstein hebben de deelstaatregeringen in Thüringen en Noordrijn-Westfalen besloten soortgelijke fondsen op te richten en heeft de federale regering een steunregeling gelanceerd voor het verstrekken van startkapitaal aan burger-energiebedrijven op het gebied van windenergie.

In het algemeen is aanpassing aan nationale en marktomstandigheden noodzakelijk om een goed functionerend en duurzaam bedrijfsmodel voor REC's tot stand te brengen. Hoewel REC's niet uitsluitend op economische gronden moeten handelen, spelen dergelijke motieven toch een belangrijke rol in elk REC-project, aangezien zij zelfvoorzienend moeten zijn en op lange termijn financieel duurzaam moeten zijn.

→ In het geval van de Nederlandse Energietuinen werd vastgesteld dat het businessmodel, gebaseerd op het aantrekken van financiering via aandelenkapitaal en de daaropvolgende verkoop van opgewekte elektriciteit aan het net, (relatief) gemakkelijk kan worden toegepast in Thüringen. De Duitse wetgeving biedt toegang tot subsidies voor energiecentrales, waaronder zonneparken in de open lucht. Net als bij de Nederlandse Energietuinen moet de financiering van een dergelijk project echter worden aangevuld met extra middelen, zoals de oprichting van een stichting, subsidies of vreemd vermogen om de kosten van de ecologische/recreatieve en educatieve elementen te dekken. De analyse van de Nederlandse casus toont aan dat verbeteringen in het algemene kader de levensvatbaarheid van REC-bedrijfsmodellen vergemakkelijken. Recente beleidswijzigingen in Duitsland stellen energiebedrijven van burgers (waaronder energiecoöperaties) vrij van deelname aan tenders, waardoor de lasten voor dergelijke projecten aanzienlijk worden verlicht en de risico's afnemen.

→ Bij het bestuderen van de toepassing van het Ecopower-businessmodel in de context van de Italiaanse regio Apulië is gebleken dat de Italiaanse wetgeving de ontwikkeling van soortgelijke bedrijfsmodellen beperkt,

simpelweg omdat de Italiaanse wetgever niet voorziet in de mogelijkheid dat REC's energieleveranciers worden en in die rol energie op de markt verkopen. In plaats daarvan heeft de energiecoöperatie van Roseto (in de doelregio Apulië) een aanpak ontwikkeld waarbij de gemeente enkele van haar gebouwen en openbare ruimten beschikbaar stelt voor de installatie van PV-panelen. Het nutsbedrijf installeert de panelen vervolgens op eigen kosten, zodat de REC geen directe kosten hoeft te maken. De baten van de gegenereerde besparingen worden deels door de REC terugbetaald aan het nutsbedrijf en deels opnieuw geïnvesteerd in de REC. Deze aanpak heeft aanzienlijke voordelen voor de burgers, aangezien zij niet rechtstreeks hoeven te investeren en profiteren van besparingen op hun energierekening.

→ De overdracht van het Italiaanse praktijk van "Energy City Hall REC-1" naar Letland heeft aangetoond dat het fundamentele bedrijfsmodel, dat gebaseerd is op zelfverbruik van elektriciteit, gedeeld gebruik en verkoop van overschotten, in de Letse context kan worden toegepast, vooral gezien het grote belang van de gemeente als facilitator. Door elementen van het in Magliano Alpi toegepaste model toe te passen, kan waarde worden gecreëerd door businessmodellen voor energiegemeenschappen te bevorderen die gebaseerd zijn op zelfvoorziening op energiegebied en op de mogelijkheid om overtollige elektriciteit op de energiemarkt te verkopen, zoals de Letse wetgeving specifiek toestaat. Om energiearmoede tegen te gaan, zal de levering van elektriciteit aan sociale woningen en de rechtstreekse opname van energiearme burgers in de REC worden onderzocht volgens het model van Magliano Alpi.

IN DE KIJKER

Financiering van REC's in Italië

Om energiearmoede te overwinnen en de lokale economieën te ondersteunen, wordt er in Italië vanuit gegaan dat specifieke steun voor de ontwikkeling en uitvoering van REC's in marginale gebieden en stedelijke voorsteden nog moet worden ontwikkeld. In het kader van het Italiaanse plan voor veerkracht en herstel wordt een bedrag van 2,2 miljard euro uitgetrokken voor de ondersteuning van REC's in gemeenten met minder dan 5.000 inwoners. Dit moet ook helpen de ontvolking van deze gebieden tegen te gaan. Naar schatting zal elke gemeente tot 1.000.000 euro krijgen. Erg belangrijk is dat Italië al een economische stimulans biedt voor het delen van energie. REC's krijgen 110 euro/MWh voor de productie van elektriciteit plus 9 euro/MWh als vergoeding voor de kosten die niet worden gemaakt voor het gebruik van het elektriciteitsnet.

Locale/regionale overheden en hernieuwbare energiegemeenschappen – een ‘dream team’

Één terugkerend thema uit de analyses in het kader van het COME RES-project is dat REC's die enige vorm van steun van lokale en/of regionale overheden ontvangen, een goede kans van slagen hebben, vooral tijdens hun opstartfase.

Dit thema kwam vooral naar voren wordt in het feit dat de Europese instellingen en verscheidene lidstaten specifieke steun ontwikkelen voor overheidsinstanties om hen in staat te stellen op te treden als facilitator en deelnemer aan REC's. Met name gemeenten zijn belangrijke actoren van REC's, gezien hun intrinsieke belang bij het creëren van sociaaleconomische voordelen als onderdeel van hun lokale klimaat- en energievisies.

Zoals uit de goede en beste praktijken van COME RES blijkt, kan de overheid veel doen om de ontwikkeling van REC's te ondersteunen.

- Ze kunnen energiegemeenschappen de mogelijkheid bieden deel te nemen aan openbare aanbestedingen. Dit kan verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld door een verplicht aandeel van burgerparticipatie op te nemen in openbare aanbestedingsprocedures voor hernieuwbare energie en door specifieke bepalingen op te nemen met betrekking tot de aanbesteding van elektriciteit/warmte voor openbare gebouwen.
- Ze kunnen openbare ruimte/dakruimte ter beschikking stellen voor de installatie vanmiddelen die eigendom zijn van een REC. Dit kan ook in de vorm van leasecontracten om de investeringskosten aanzienlijk te verminderen. De concessie van onderbenutte openbare ruimte zou een doeltreffende manier zijn om een REC de benodigde grond te verschaffen.
- Ze kunnen het bewustzijn vergroten en de activiteiten van REC's zichtbaar ondersteunen om deelname aan REC's aantrekkelijker te maken voor meer burgers.
- Ze kunnen gemeentelijk personeel en middelen delen, bijvoorbeeld toetreden tot het bestuur van de energiegemeenschap.
- Ze kunnen zelf deel gaan uitmaken van de energiegemeenschap, een leidende rol op zich nemen en het vertrouwen wekken dat de lokale overheid rechtstreeks deel uitmaakt van de REC's.
- Zij kunnen concrete doelstellingen vaststellen voor de bevordering van energiegemeenschappen en deze tot een vast onderdeel van de klimaat- en energieplannen maken.
- Ze kunnen kosten besparen en kwetsbare huishoudens beschermen.
- Ze kunnen verschillende belanghebbenden samenbrengen en innovatie bevorderen door co-creatie en betrokkenheid van de burgers.
- Ze kunnen profiteren van een grotere voorzieningszekerheid, flexibiliteit en veerkracht van lokale elektriciteitsnetwerken.
- Ze kunnen financieel voordeel halen uit het samenwerken met REC's door stabiele belastinginkomsten voor bedrijven en toegang tot lokale hernieuwbare energiebronnen.
- Zij kunnen samenwerken met financiële instellingen om openbare of particulier-publieke voorzorgsfondsen te creëren als onderpand voor REC's bij het aanvragen van een lening.

IN DE KIJKER

Ecopower

De eerste mijlpaal in de succesvolle ervaring van Ecopower was het winnen van een aanbesteding van de stad Eeklo, waardoor de coöperatie voor hernieuwbare energie in 2001-2002 drie windturbines kon bouwen. De stad was op zoek naar een partner voor een windmolenpark op haar grondgebied om burgerparticipatie op gang te brengen. Sindsdien hebben verschillende steden en gemeenten dit voorbeeld gevolgd. Ecopower is nu actief op nationaal niveau en levert groene stroom aan het Vlaamse Gewest met installaties voor de productie van hernieuwbare energie in heel België.

IN DE KIJKER

Energy City Hall REC 1

Deze REC, opgericht in 2020, is een belangrijk voorbeeld van hoe gemeenten zelf energiegemeenschappen kunnen oprichten. De gemeente Magliano Alpi, Italië, startte de energiegemeenschap samen met vijf particulieren, met een PV-installatie van 20 kW op het dak van het gemeentehuis. Momenteel wordt gewerkt aan meer capaciteit. De REC, waarvan de burgemeester voorzitter is, is uitgerust met een Internet of Things (IoT)-platform om de energiestromen te beheren en de voordelen van gedeelde energie toe te wijzen aan de leden. Het REC wil het stadhuis, de bibliotheek, de gymzaal en de gemeentelijke scholen zelfvoorzienend maken. Een andere doelstelling is de uitwisseling van overtollige energie tussen de deelnemende gezinnen en kleine bedrijven. Een algemene verlaging van de energiekosten voor de deelnemers is een ander voordeel, wat bijdraagt tot de verlichting van de energiearmoede in het gebied.

IN DE KIJKER

Energiegemeenschappen in Letse appartementengebouwen

De gemeente Mārupe heeft zich gepositioneerd als een groene gemeente die zich richt op slimme oplossingen en actief publiekscampagnes over groene energie organiseert. De gemeente promoot met name energiegemeenschappen als onderdeel van haar actieplan voor duurzame energie en klimaat (SECAP). In samenwerking met het Planbureau van de regio Riga faciliteerde de gemeente de installatie van PV-panelen op flatgebouwen in samenwerking met de verenigingen van huiseigenaren van de gebouwen. 85% van de investering in elk van de proefprojecten werd gefinancierd door het EU-project "Energize Co2mmunity" en de resterende 15% werd betaald via nationale financiering. De eigenaar van de geïnstalleerde zonnepanelen, Riga Planning Region, leent de installaties uit aan de gemeente Mārupe, die ze op haar beurt ter beschikking stelt van de verenigingen van huiseigenaren. Na afloop van deze driedelige overeenkomst worden de PV-installaties eigendom van de verenigingen van huiseigenaren. De bewoners van de gebouwen profiteren van kortingen op hun energierekening.

IN DE KIJKER

COMPTTEM – Enercoop

Deze REC is opgericht als een samenwerking tussen de energiecoöperatie Enercoop en de lokale overheid van Crevillent als een dorpsbrede energiegemeenschap. Momenteel nemen 65 huishoudens deel, maar het is de bedoeling om op termijn tot 30.000 inwoners bij de energiegemeenschap te betrekken. De activiteiten omvatten collectief zelfverbruik, opslag, optimalisering van de energie- en financiële stromen van de installatie, het delen van elektriciteit met behulp van blockchain en een mobiele app voor burgers met informatie over hun energieverbruik. Om de participatiedrempel voor burgers te verlagen zijn bovendien geen initiële individuele investeringen nodig. De uitbreiding van de REC naar het hele dorp betekent dat momenteel lege dakruimte en openbare terreinen worden gebruikt. De gemeente biedt administratieve ondersteuning aan Enercoop. De gemeente zal ook de installatie van PV-zonnepanelen op gemeentelijke daken toestaan en heeft al toestemming gegeven om openbare ongebruikte grond te gebruiken voor de bouw van grotere installaties voor de opwekking van zonne-energie. Daarnaast heeft de regionale overheid twee e-mobility oplaadpunten ter beschikking gesteld.

Het moet gezegd worden dat de randvoorwaarden voor het delen van energie in Spanje relatief gunstig zijn en dat op regionaal niveau de autonome gemeenschappen en de gemeenten de oprichting van installaties voor eigen gebruik stimuleren in de vorm van subsidies en belastingvrijstellingen.

IN DE KIJKER

Wooncoöperatie Røverkollen

Deze wooncoöperatie levert hernieuwbare elektriciteit aan bewoners, zodat zij hun elektrische voertuigen (EV) tegen lagere kosten kunnen opladen en om voorspelbaarheid en zekerheid te bieden wat betreft de oplaadbehoeften. In augustus 2021 waren 8 van de 10 nieuw verkochte auto's in Noorwegen EV's en de stad Oslo is zeer geïnteresseerd in het bevorderen van de verdere invoering van elektrisch vervoer. Dit om het vergroten van de flexibiliteit in het elektriciteitssysteem om piekbelastingen te verminderen. Het project omvat de productie van hernieuwbare elektriciteit via PV op daken en een slim EV-planningssysteem voor het opladen, wat de vraag in evenwicht brengt met de beschikbare voorraden om een optimale energie-efficiëntie te garanderen en de piekvraag in het elektriciteitssysteem van Oslo te vermijden. De energiegemeenschap verenigt alle bewoners van de Røverkollen-wooncoöperatie.

”

Door lokaal eigendom, collectief zelfverbruik en het delen van energie blijken gemeenschappen voor hernieuwbare energie effectief te zijn in het verlagen van de energiekosten van mensen en het vergroten van de acceptatie van infrastructuur voor hernieuwbare energie.“

Dr. Maria Rosaria Di Nucci, Coördinator COME-RES
Research Center for Sustainability, Freie Universität Berlin

De One-Stop-Oplossing voor alles over gemeenschapsenergie: Het Energy Community Platform

Om de bevordering van goede praktijken rond REC's voort te zetten, heeft COME RES het Energy Community Platform mede opgericht. Dit is een online en open platform dat het resultaat is van een samenwerking tussen REScoop.eu en verschillende Europese projecten. Het doel is om op één plaats alle middelen samen te brengen die burgers en andere initiatiefnemers kunnen ondersteunen bij de voorttrekken van hun initiatieven voor energiegemeenschappen.

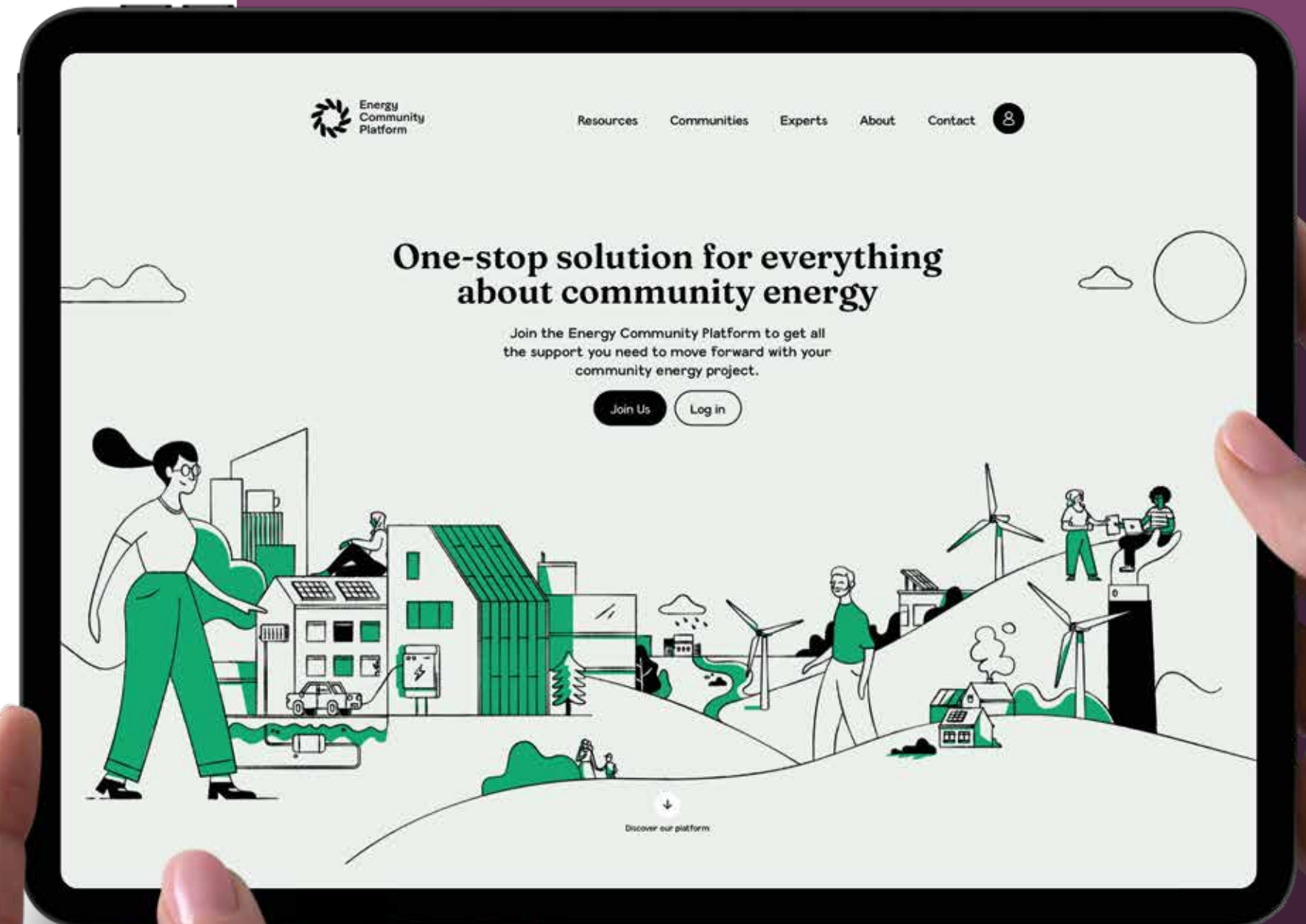
Het Energy Community Platform werd ontwikkeld met het doel een "one-stop oplossing" te worden voor alles wat met community energy te maken heeft. Gezien de talrijke middelen en instrumenten die beschikbaar zijn om lokale actoren te helpen bij het opzetten van energiegemeenschapsprojecten, die verspreid zijn over vele verschillende websites, vergemakkelijkt het platform de toegang tot deze middelen door ze te concentreren op één enkele en zichtbare website. Het platform verzamelt ook een brede verzameling hulpmiddelen en instrumenten per gebied/thema of activiteit en maakt het voor de geregistreerde initiatieven van energiegemeenschappen mogelijk om aanbevelingen op maat voor actie te ontvangen volgens hun profiel.

Een ander toonaangevend aspect is dat het platform een test van vordering en duurzaamheidsscorekaart biedt, die door initiatieven van energiegemeenschappen kunnen worden gebruikt om hun ontwikkelingsfase en impact te beoordelen.

De gemeenschappelijke energiekaart bevat voorbeelden van energiegemeenschappen in heel Europa. De kaart heeft een voortdurend groeiende database van initiatieven van energiegemeenschappen, waar gemeenschappen hun initiatieven kunnen presenteren en in contact kunnen komen met andere initiatieven.

Als geheel bevordert het platform het ontstaan van een netwerk van deskundigen die communautaire initiatieven ondersteunen bij de uitvoering van hun projecten, en biedt het ook een lijst van deskundigen in heel Europa.

www.energycommunityplatform.eu

Toekomstperspectief

Als geheel bevordert het platform de oprichting (en voortdurende groei) van een netwerk van deskundigen die gemeenschapsinitiatieven ondersteunen bij de uitvoering van hun projecten, en biedt het ook een lijst van deskundigen in heel Europa.

In verschillende gevallen zijn er spin-offs van de activiteiten van de desks in de maak. Zo heeft het Spaanse Transferproces de aanzet gegeven tot een samenwerkingskader dat zal worden voortgezet tussen de geselecteerde mentororganisatie (initiatiefnemers van beste praktijken COMPTeM) en de Energieraad van Gran Canaria, hetgeen zal leiden tot beleidsontwikkeling en de oprichting van REC's in de doelregio van de Canarische

Eilanden. Een verdere stap is nu de ondertekening van verscheidene memoranda van overeenstemming (MoU) die informeel uiting zullen geven aan de verbintenis van de bij drie gevallen van transnationale en nationale overdrachtsactiviteiten betrokken actoren om de dialoog en de samenwerking die binnen de landendesks op gang zijn gebracht, ook voort te zetten na afloop van COME RES.

Nuttige bronnen

D2.1 Assessment report on technical, legal, institutional and policy conditions

D2.2 Assessment Report on Technical, Legal, Institutional and Policy Conditions in the COME RES countries

D2.3 Synthesis case studies drivers and barriers

D3.3 Final Consolidated Summary Report of Desk Activities in the Target Regions

D3.5 Four proposals for action plans to enhance the development of RECs in target regions

D4.2 Report on novel financing instruments for RECs

D4.3 Report on tailor-made business models for RECs in four selected target regions

D5.2 Good practice portfolio

D5.3 Synthesis report based on in-depth assessment of 10 transferable best practices

D6.2 Four capacity development and transfer workshop reports

D6.3 Four best practice transfer roadmaps for learning regions

D7.1 Comparative Assessment of enabling frameworks for RECs and Support Scheme Designs

D7.3 Final Policy Report and Recommendations

 The logo features the word 'COME' in a bold, blue, sans-serif font, followed by a stylized green leaf icon, and then 'RES' in the same blue font. The entire logo is set against a light green, rounded rectangular background.

COME RES

Advancing Renewable
Energy Communities

Contacteer →

info@come-res.eu

www.come-res.eu

@comeres_eu

COME RES project

Projectcoördinatie →

Research Centre for Sustainability

Freie Universität Berlin, Dr. Maria Rosaria Di Nucci

Partners →

Dit project wordt gefinancierd binnen het Horizon 2020 onderzoek en innovatie programma van de Europese Unie onder overeenkomst No 953040. De enige verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit document ligt bij het COME RES-project en reflecteert niet noodzakelijk de mening van de Europese Unie